

MAGASIN FOR SKJOLD MENIGHET

tegn

Aktive Skjold- speidere

Smak på navnet

«For du, Herre, velsigner den rettferdige,
du dekker ham med nåde som skjold.»

Salme 5,13

REFLEKSJON:

Jon Funder Nævdal

Skjold, er et fint navn på et sted og ikke minst en kirke. Det er lett å tenke på ordparene 'skjold og verge' eller gammelt stridsutstyr som 'skjold og sverd'. Skjold er noe en beskytter seg bak, noe trygt og sterkt. Som navn på en kirke, sier 'skjold' noe som blir nevnt i bibelen mange ganger. Et søk på nettsiden bibel.no førte til 58 treff, de fleste i det gamle testamentet, og i særlig i salmenes bok. «Gud er mitt skjold», sier salmisten. Skjold er utstyr som vi ikke bruker lenger, men vi bruker ofte begrepet om beskyttelse – et vern – noe å skjule seg bak.

Å ha bruk for et skjold for en soldat, var ikke tegn på svakhet eller feighet. Å dra ut i strid uten skjold var vel heller et tegn på idioti – dumdristighet – i hvert fall mangel på realisme. På samme måte er det i livet, bruk for å kunne beskytte seg litt. Det kommer mange ting imot oss. Ord som rammer som piler, hendelser som gjør livet vondt. Vi sårer også andre innimellom og føler oss sårbar når det går opp for oss hva vi har sagt og gjort.

Å be om tilgivelse, er som å ta bort sitt eget skjold og erkjenne sin svakhet og ufullkommenhet. Da kan kjærligheten og varmen slippe til og gi ny kraft og nytt livsmot.

Gud ønsker å være vårt skjold! Mange tenker at de trenger et skjold for å skjule seg i møte med Gud. Den som kjenner seg selv, vet at han ikke er som han skulle være etter Guds standard. Bibelen beskriver Gud som fullkommen hellig og ren. Men Gud er også fullkommen kjærlig mot den som kommer til ham. Han har vist sin kjærlighet til oss ved å la sin egen sønn dø i vårt sted. Jesus la vekk skjoldet og gikk i døden for oss skyldige, for selv å bli straffet. Det er det korset handler om. Korset er selve uttrykket for Guds kjærlighet til oss. Samtidig er det gitt til oss som et skjold, et hvilested, et trygt sted under Guds nåde. Kirken er et sted der denne kjærligheten blir forkynt og gitt gjennom ord og sakramenter, og møter med mennesker.

Jeg har blitt glad i Skjold kirke og de som samles der. Spesielt i staben har det vært godt å få være en del av et godt samarbeid. Et arbeid som har som mål å gi alle som kommer hit et skjulested, et hvilested. På den måten kan en gå ut i hverdagen med nytt mot og nye krefter. ●

Med hilsen fra
avtroppende kirk-
etjenervikar,
Jon Funder
Nævdal.

Formiddags

7. juni entret 39 fra formiddagstreffet, trimmen og kirkekoret en buss som tok oss til Bergen sentrum via Nesttun, over Bryggen til Eidsvågneset.

TEKST: Inger-Johanne Persen

Aktivite

Her er noen glimt fra aktivitetsdagen og gudstjenesten med speiderne 19. august.

BRØKLAND • BIRNES • SKJOLD • SLETTESAVEN • STORETVEIT • SØRREIDE
Menighetsbladsamarbeidet

Tegn

Utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og fem andre menigheter i Bergen. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller sendes staben, se side 17.

Lokalredaksjon:

Kontakt staben, se side 17.

Annonser side 5-16 (fellessider):

Tove Elin Nygaard, to-eli-n@online.no

Sentralredaksjon:

Redaktør Magne Fonn Hafskor
922 94 877 - eyecu@online.no
Kun henvendelser ang. «fellesstoff» side 5-16. All annen kontakt: Se lokalredaksjon.

Grafisk produksjon:

Dragefjellet Media AS
55 23 25 47 - post@dragefjellet.no

Trykk: Molvik Grafisk

Deadline neste nummer:

Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer:

Tirsdag 20. november

treffets vårtur til **Arna og Oleana**

Vi kunne glede oss over cruiseskip, vår egne Statsraad Lehmkuhl og turister med fotoapparat på Bryggen, alt badet i sol.

Vel fremme ble vi ønsket velkommen av to av gründerne, Signe Aarhus og Kolbjørn Valestrand. Via en filmsnutt ble vi tatt gjennom historien, fra Peter Jebsens oppkjøp av elverettigheter og start av Arne fabrikker, til Oleanas oppstart på Espeland i 1992. Familiesel-

skapet, som nå har overtatt den historiske fabrikkbygningen, er en FAIR MADE bedrift som satser på bærekraft og rettferdighet i alle ledd. Med sin dyktige designer, Solveig Hisdal, produserer de vakre norske merkevarer, kjent i mange land. Delt i grupper fikk vi følge hele produksjonen i store, lyse lokaler fordelt over tre plan.

Deretter møttes vi til et varmt måltid, etterfulgt av kaffe med deilig kake, i

kantinen helt i vannkanten. Tid til å handle ble det også. Mange kan nå kle seg i vakre jakker eller kose seg med gode bakverk.

Hjemturen var lagt gjennom Arna, men på grunn av uhell i Arnanipatunnelen, ble det retur nesten samme vei som vi om. Ingen sure miner av den grunn. Litt forsinket tilbake på Skjold, kunne vi ønske hverandre god sommer. ●

tsdag med speiderne

Etter en flott gudstjeneste, med deltagelse fra speiderne og utdeling av vanntett Markusevangeliet til ti 5. klassinger, var det klart for speideraktiviteter. Steinsvik- og Nordås-speiderne hadde forvandlet kirke-

plassen til en leirplass. I lavvoen kunne en lære å skrive med hemmelig skrift, og de som hadde lyst på noe godt kunne grille sjokoladebanan, pinnebrød og marshmallows på bålpannen. En kunne ta seg en hvil i en

hengekøye, øve seg på livline-kasting og mye mer. ●

Takk til speiderne og alle som kom for en flott start på høstsemesteret! Speiding er gøy!

VI LEVERER I HELE BERGEN!

**TOPPE
BLOMSTER**
www.toppeblomster.no

Kilden Senter 55 13 71 56 Qasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Åsane Senter 55 18 36 25

Sofus

FRISØRSALONG

Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1 - 5236 Rådal

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

**MOZART
REQUIEM**

SKJOLD KIRKE 22. SEPTEMBER KL. 17.00
ÅSANE KIRKE 23. SEPTEMBER KL. 17.00

PROSJEKTOR
KANTORSOLISTAR
MARKUS MALMGREN - orgel
GRO ANTHUN - dirigent

BILLETTPRIS KR. 150,-
VELKOMMEN!

**NORGES
KIRKESANGFORBUND**

Julemessen i Skjold kirke er lørdag 24. november, så sett av datoen allerede nå.

**VI ØNSKER Å
SKAPE ET GODT
UNGDOMSMILJØ
I KIRKEN**

**VI VIL - AT UNGDOM SKAL
FÅ BLI KJENT MED JESUS,
UTFORSKE BIBELEN OG
OPPLEVE EN LIVSNÆR
KRISTEN TRO**

**VI VIL - AT UNGDOM
KAN VÆRE SEG SELV
OG BLI KJENT MED
ANDRE UNGDOMMER
VED Å BLI MED PÅ LEK
OG MORSOMME AKTIVITETER**

**VIL DU SE ET UNGDOMSARBEID
SPIRE FRAM I SKJOLD KIRKE?**

Vi ansetter en ungdomsarbeider i 20% stilling fra august 2018. Dette koster 11 000 kroner i måneden. Dersom 55 personer betaler 200 kroner i måneden er dette dekket.

Vil du være med og støtte dette viktige arbeidet?

**SE MER INFORMASJON
OG MELD DEG TIL
GIVERTJENESTE PÅ
WWW.SKJOLDMENIGHET.NO**

**BLI MED PÅ
GIVERTJENESTE**

TEKST: Ellen Fasmer

Et så stort dugnadsarrangement for Skjold menighet trenger små og store bidrag. Gjør mange nok litt, så får vi sammen et flott arrangement og mange penger til det arbeidet i Skjold menighet som ikke dekkes av det ordinære «kirke-budsjettet»!

Ulike arbeidsoppgaver julemessehelgen kommer vi tilbake til senere.

Hjemmelagde ting for salg: Det trengs bidrag av alle varianter. Syltetøy og annet som kan spises er svært populært. Litt fin «innpakning» gjør alltid lykke. Eller hygg deg med håndarbeid, og lag noe fint, strikk eller sy. Gjør nettopp det du er flink til. Bruk fantasien og lag noe du tror andre kan tenke seg å kjøpe. Send gjerne en mail og fortell oss hva du vil lage, så avtaler vi levering.

Gevinster: Til julemessens ulike lotterier trengs det mange gevinster. Vær litt på «jakt» og kjøp en gevinst, gjerne noe fint du kommer over til god pris. Det kan være lurt å gå flere sammen hvis gevinsten er dyr. Åregevinster kan leveres helt fram til fredag 23. november.

Litt større ting, til hovedlotteriet vil vi gjerne vite om så fort som mulig, for å få oversikt. Får vi en mail med informasjon om gevinsten og et bilde er det ekstra flott. (Men bilde er ikke nødvendig).

Liker du å få informasjon på Facebook, så bli medlem i gruppen «Julemessen i Skjold kirke». Har du noe du vil bidra med eller lurer på noe, ta gjerne kontakt med Ellen E. Fasmer ellen@fasmer.no

Kirkeferd på gamlemåten

*Tross tvilsomme værvarsel
innfant solen seg omtrent
samtidig som vi gikk opp
landgangen på MS «Granvin».
For noen var det første gang
vi tok sjøveien til kirke; og
det var en forventningsfull
gjeng som gikk om bord i
veteranbåten denne
morgen.*

TEKST OG FOTO: Thrude Deisz

Søndag 5. august ble det, som en del av den fire dager lange veteranbåtfesten Fjordsteam, arrangert kirkeferd til Hamre med veteranbåtene «Vestgar», «Atløy» og «Granvin». Sistnevnte gikk i rutefart for HSD fra 1931 og frem til 1987, hovedsakelig i indre Hardanger. I 1988 ble «Granvin» overtatt av Veteranskipslaget Fjordabåten, og skipet ble fredet i 2011.

– MS «Granvin» er restaurert og utbedret med pietet etter de samme antikvariske prinsippene som for Bryggen i Bergen, sier styreleder i Veteranskipslaget Fjordabåten, Hanne Huseklepp.

– Dette betyr at vi har reparert i stedet for å bygge nytt, selv om det siste utvilsomt ville blitt billigere.

Vemodig, men kjekt

Denne 50 fots passasjerbåten er i våre dager bare beregnet for folk, men jeg har opplevet at det både ble breket og rautet på dekk, og sett kyr bli løftet fra borde i seilduk med brede seler og landsatt på Strandkaien. >>

VETERANBÅT: MS «Granvin» var en av de tre veteranbåtene som tok folk med på kirkeferd 5. august.

Jeg mener også å huske at aktersalongen i gamle dager – som lignet til forveksling på den i dagens båt – huset strikkende kvinner og småbarn, bikkjer i bånd og bur med kaklende fjærkre. Der var veldig varmt og veldig sosialt. I aktersalongen på «Granvin» denne dagen er det også folk, men de har forskanset seg bak mobiler og nettbrett i unison taushet.

Men ute på dekk er det liv og røre. Noen har ikke sett hverandre siden forrige århundre, og praten går mellom kjentfolk og nykjente – mens det konsumeres litervis av duftende kaffe og gumles sveler og vafler rett fra jernet. Besetningen har hendene fulle – med mer enn én oppgave denne dagen – men de er like fullt ufattelig blide og hjelpsomme.

Jeg går en tur i messen forut, og sitter på en av de brune stolene som tross polert velholdhet ser ut som om den har vært der bestandig. Det føles litt merkelig å være om bord, litt vemodig, men mest kjekt.

Båtferd i okkupert land

Det er fra rutebåten «Masfjord» jeg

husker glimt av turene til Haugsdalen; det må ha vært før februar 1944 – for da sank den (for andre og siste gang).

Det var helst om natten vi reiste med «Masfjord», og jeg frydet meg over papirlakenet på køyen som knitret så festlig bare du rørte deg, fornemmet fremmede lukter og lyder, kvapp og holdt meg for ørene når det ulte i fløyten. Vi sto ved rekken når vi nærmet oss land, snuste inn den vidunderlige duften fra vedstabler og høy og så morgenøyken fra gårdene langs fjorden.

Og så var vi fremme. Kjærlige menn-esker bøyet seg over meg – gårdens schæferhund Peggy logret nesten halen av ledd mens den slikket meg i ansiktet, og alt var bare intens lykke.

Én retur tilbake til byen husker jeg spesielt godt. De voksne var tause og ampre og stemningen om bord stadig mer anspent jo nærmere Bryggen vi kom. Rundt landgangen hersket uro og forvirring. Så ble vi dyttet inn i en drosje og ingen brydde seg om en liten glemt kurv med dukkenes koppestell. Den fikk jeg aldri igjen.

Senere begrep jeg at all uhyggen hadde med de bestøvlede grønnskledde

«Vi får også med noe av kulturhistorien; om våre forfedre og mødre – om hvordan fiskere, bønder, husmødre og barn kom til kirke fra alle kanter – for seil eller med årer, fra fiskevær og småbruk langs kysten.»

på kaien å gjøre. De undersøkte folks bagasje og var kilden til alt ondt.

Jeg rykkes ut av tankene i det vi nærmer oss målet for denne spesielle kirkeferden. Det er en opprømt og spent gruppe som kommer i land og ser Hamre kirke kneise trygg og brun mellom de grønne åsene.

Gripende preken

Der er allerede kommet en god del folk. Vi er første båt, med en annen like bak. Den tredje båten lar vente på seg, men det gjør ingenting. Vi befinner oss i den nydeligste blant kirker, bare dét er en opplevelse i seg selv; sånn god, stor ro og stille musikk.

En glad stemme i mikrofonen kunn-
gjør at nå er de kommet de som vi har
ventet på – og så lattermildt: men hvor
skal vi gjøre av dem? Vi sitter allerede
tett i kirkebenkene, i alterringen, på
stoler og krakker langs veggene, på
gulvet, i våpenhuset, ja, mange må stå.
Jeg får ikke engang tatt bilde av Åsane-
prost Øystein Skaug på prekestolen på
grunn av alle hoder og skuldre. Det er
ikke bare å be folk om å flytte på seg –
og jeg vil heller ikke gå glipp av et en-
este ord av prekenen.

For denne prekenen er virkelig en
festgudstjeneste verdig! Dagens tekst er
Jesaja 6, 1-8. Jesaja pleier å skremme
meg, men ikke denne dagen. Det blir en
mangslungen og helhetlig preken, det
er vart og voldsomt. Skaug maler still-
farent med ordene, men også inntreng-
ende, slik at vi ser alt for oss: Gud som
viser seg for Jesaja og kaller ham til
profet. Boltene i dørtersklene ryster og
huset fylles av røyk. Hvordan serafene
med sine seks vinger og Himmels
engler av alle arter vrirler omkring. En
vettskremt Jesaja som ser at han er
uverdigg. Da flyr en av serafene bort til
ham. I hånden holder han en glo som

han har tatt med tang fra alteret, og
med den berører han Jesajas lepper.
Det sletter hans synd og skyld, slik at
han våger å gjøre Guds vilje og følge
kallet. Slik det ble formidlet denne
dagen var der trøst og glede i ordene –
vi følte at vi var med på noe viktig, og
håpet at det hadde vært slik for dem
som kom før også.

Gråt av glede

For vi får også med noe av kulturhistor-
ien; om våre forfedre og mødre – om
hvordan fiskere, bønder, husmødre og
barn kom til kirke fra alle kanter – for
seil eller med årer, fra fiskevær og små-
bruk langs kysten. Det var sikkert en
strabasøs ferd til tider.

Mange var kanskje fattige på materi-
elle goder i en grad vi vel fødte vanske-
lig kan forestille oss, men niste hadde
de nok med – kanskje var det sild og
poteter.

– Kirken stod fra midten av 1600-
tallet like praktfull som nå. Tenk på
kontrastene, hvordan det må ha vært å
komme hit fra fattigslige hjem. Det var
stort, og de gråt av glede over alt det
vakre de fikk se, sa Skaug. ●

1: NYSTEKTE VAFLE: Praten til duft-
ende kaffe og vafler rett fra jernet. Fra
venstre: Roger Willy Jacobsen, Hanne
Huseklepp og Eva Bjørndal.

2: TRAFF KJENTFOLK: Turid Boge Lea,
som er datter av en tidligere kaptein på
MS Granvin, traff barnas lærer på Stein-
erskolen, Ninni Strømme.

3: PASSIAR VED RORET: Kaptein Woll-
ert Bjørndal slår av en prat med Øyvind
Konglevoll, daglig leder for Fjordsteam.

4: MELLOMSTOPP: «Vestgar» tar opp
passasjerer i i Breiviken.
FOTO: NILS AGNAR ELDHOLM

5: HAMRE: «Vestgar» og «Granvin» an-
kom først, mens «Atløy» lot vente på seg.

6: PÅ KIRKEVEI: Hamre kirke kneiser
trygg og brun mellom de grønne åsene.
FOTO: NILS AGNAR ELDHOLM

7: AVSKJED MED PROSTEN: Kirke-
gjengerne takket Øystein Skaug for
den flotte prekenen.

8: FULLSATT KIRKE: Det ble trangt om
plassen inne i den 400 år gamle tre-
kirken. FOTO: NILS AGNAR ELDHOLM

9: ANKOMST BRYGGEN: Det var festlig
å komme inn på Vågen der alle båtene
samlet seg med felles uul.

Lykkepiller med poter og pels

– Hei Ukko – kom inn så jeg får klappe deg og kose litt med deg! En blid, men svak stemme høres fra et rom på Bergen Røde Kors Sykehjem.

TEKST: Tor Leif Pedersen

FOTO: Irene. R. Mjelde

En pasient ved palliativ avdeling på sykehjemmet har ventet på denne stunden. Hun gleder seg alltid til torsdag ettermiddag når besøkhunden Ukko skal gå sin ukentlige runde på avdelingen. Flere ganger denne dagen har hun spurt pleiepersonalet om Ukko kommer inn til henne i dag.

Pasienten ligger i sengen sin. Hun er svak. Men dette er ukens høydepunkt for henne. Hun strever med å vri seg over på siden. Ukko er bedt om å hoppe opp i en stol. Stolen skubbes inntil sengen.

Nå kan pasienten rekke frem til hunden og stryke hånden langs nakken på dyret. Et stort smil brer seg over pasientens ansikt.

Nesten magisk

En intim kontakt oppstår mellom den dødssyke pasienten og den logrende, svarte labradoren. Noe uforklarlig skjer – nesten magisk. Pasienten glemmer for et øyeblikk sin vanskelige situasjon, sine smerter. Hun smiler og prater med dyret og med meg. Kommenterer den varme, myke hundepelsen.

Pleiepersonalet, som kjenner pasienten godt, står smilende i bakgrunnen. De vet at dette betyr uendelig mye for

pasienten, som knapt har andre gleder enn nærkontakten med hunden.

Populært innslag

Ukko er en 12 år gammel svart labrador. Ukko og jeg fikk opplæring av en privat organisasjon i Oslo høsten 2011. Ved sykehjemmet i Helleveien ble vi tatt i mot med åpne armer da jeg spurte om å få gå på besøk med hunden der som praksis for kurset. Hunden ble raskt et særdeles populært innslag – både blant pasientene, personalet og mange pårørende.

Etter fire år som frivillig i privat regi ble jeg høsten 2014 kontaktet av Hordaland Røde Kors – som skulle etablere en ny aktivitet: «besøksvenn med hund». Jeg ble spurt om å være med og dra i gang aktiviteten i fylket ettersom jeg hadde flere års erfaring med besøkshund. For meg var det ikke vanskelig å svare ja på forespørselen – og jeg meldte meg inn i Røde Kors.

Aktiviteten «besøksvenn med hund» er en utvidelse av Røde Kors sin tradisjonelle besøkstjeneste. Røde Kors rekrutterer frivillige som ønsker å glede andre mennesker sammen med hunden sin.

85 besøks hunder i Hordaland

Det første besøks hund-kurset i Hordaland Røde Kors' regi avviklet vi våren 2015. Bergen Røde Kors sykehjem stilte velvillig lokaler til disposisjon for kurset – og har gjort det ved alle våre til sammen åtte kurs i regi av Hordaland Røde Kors. To lokale Røde Kors-avdelinger har også arrangert slike kurs.

Til sammen har vi avholdt ti kurs og utdannet rundt 90 besøks hunder. Ikke alle disse er i aktivitet. Siden starten har noen hunder dødd, noen av besøks hund-eierne har flyttet til andre landsdeler, og noen har gitt seg på grunn av sykdom. I øyeblikket har Hordaland Røde Kors 85 besøks-

hunder i aktivitet rundt om i hele fylket. På landsbasis har Røde Kors i sving rundt 600 besøks hunder.

Lykkepiller med poter og pels

Jeg pleier å si at besøks hunder er lykkepiller med poter og pels. Omfattende forskning i inn- og utland har vist at dyreassistert aktivitet – herunder besøksvenn med hund – har dokumentert positiv helseeffekt på menn-esker. Lavere blodtrykk, lavere stress, bedret søvn og inspirasjon til fysisk aktivitet er noe av det en vet kan være effekter av besøk av hund.

Hund kan være et flott middel for å oppnå nærhet og samtale mellom mennesker. Lek, latter og underhold-

BESØKS VENNER: Ukko var den første besøks hunden i Bergen. Her sammen med sin eier, Tor Leif Pedersen.

GLEDE: Sigrid Bernsen setter stor pris på å få Ukko på besøk. Det gjøres oppmerksom på at personen på bildet ikke er identisk med pasienten som omtales i innledningen av reportasjen.

ning er fine opplevelser et besøk kan gi. Noe av det mest gripende er å høre de mange historiene om personer med demens som lar seg engasjere og gjenvinne språk og minner i møte med besøkshundene.

Må gjennomføre et kurs

Før man kan starte i aktiviteten, må både hund og fører gå kurs og bli funnet egnet. Jeg får ofte spørsmål om hvilke hunder som er egnet til denne aktiviteten, om noen hunderaser er bedre egnet enn andre. Svaret er at vi ikke er opptatt av at hundene er rasehunder. Også blandingshunder er velkommen til oss hvis de oppfyller kriteriene vi vektlegger.

Vi ønsker menneskevennlige, rolige, blide og lydige hunder som liker og tåler at fremmede personer klapper og

koser med dem. Samtidig er vi nøye på at hundeeier kjenner sin hund godt og forstår hundens reaksjoner på de ulike situasjoner den lærer opp til å mestre i aktiviteten. Besøkshund-kurset er gratis for hundeeieren.

Før utdanningen starter må hundeeieren fylle ut et omfangsrikt søknadsskjema som skal sette oss i stand til å danne oss en mening om ekvipasjen. Deretter må hund og fører stille til en forhåndsvurdering der to av våre instruktører vurderer ekvipasjen. Noen få hunder blir avvist etter forhåndsvurderingen. De som består forhåndstesten, blir invitert til et kurs som går over to helger.

Kurset er en blanding av teori og praktiske, realistiske øvelser på situasjoner en besøkshund kan oppleve i aktiviteten. Hundeeier må i tillegg

gjennomgå obligatoriske kurs som alle frivillige i Røde Kors må, blant annet førstehjelp og psykososial førstehjelp. Hundeførerne må underskrive taushetserklæring. Endelig skrives det kontrakt mellom Røde Kors og de som skal få besøkssvenn med hund på besøk. ●

Tor Leif Pedersen er aktivitetsleder for «besøkssvenn med hund» i Hordaland Røde Kors og lokalforeningen Bergen Røde Kors. I 2015 ble han tildelt Omsorgsprisen for dette engasjementet. Dette er en pris som deles ut i et samarbeid mellom GC Rieber Fondene og Verdighetsenteret.

Min sorg

Min sorg er en svart fugl
fredløst på flukt
under vinterlig øde himler.
Men stundom -
når fuglen stiger høgt nok -
skinner vingene gyllent
i skjær av en sol
som er under horisonten.

Hans Børli

Menighetene i Fana prosti inviterer til

Sorgseminar

Lørdag 20. okt. 2018 kl 10.30-14.00

i Skjold kirke, Skjoldlia 55

**Menighetene i Fana prosti
inviterer etterlatte til et seminar
om sorg**

Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet. Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet. Seminaret er åpent for alle, uavhengig av livssyn.

Program

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte
(sorggrupper, sjelesorgsamtaler)

Påmelding eller spørsmål

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Tlf.: 55 59 71 15
kv587@kirken.no

Diakon Åshild Høllesli Frantzen
Tlf.: 55 30 81 17
af847@kirken.no

Diakon Linda Bårdsen
Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
lb878@kirken.no

**Velkommen - også om du ikke har
fått meldt deg på**

Frimod

**– Eg melde meg inn i
nettverket Frimodig kyr-
kje fordi eg treng andre
kristne å stå skulder til
skulder med i den kyrkja
eg er så glad i, seier kyr-
kjelydspedagog Norunn
Rød Markhus.**

TEKST OG FOTO: Frimodig Kyrkje

Frimodig kyrkje er eit landsdekkande nettverk innanfor Den norske kyrkja. Nettverket vart skipa i 2017 som ein reaksjon mot at kyrkjemøtet vedtok ein liturgi for ekteskap for to av same kjønn. Målet for nettverket er likevel mykje vidare. Det er å be og arbeida for «fornyede fellesskap rundt Jesus Kristus og flere frimodige disipler som følger ham».

Motivasjon

Kyrkjelydspedagog Norunn Rød Markhus, prestestudent Benjamin Bjørnsen Anda og kyrkjemedlem Arve Kjell Uthaug utgjør arbeidsgruppa for Frimodig kyrkje i Bjørgvin bispedøme.

Benjamin Bjørnsen Anda kjem frå Rogaland, men bur i Bergen og er i sluttfasen av presteutdanninga.

– Det som motiverer meg til presteteneste i Den norske kyrkja, er Jesus, seier han. – Det eg har fått læra og oppleva saman med han gjev meg motivasjon – og kall – til å gje vidare det eg har fått: evangeliet om forlating for syndene, om Guds store kjærleik til alle menneske. Det er det største som har hendt meg, og det ønskjer eg at alle skal få del i. Eg er døypt og konfirmert i Den norske kyrkja, og eg opplever at det er her eg er kalla til presteteneste.

Kenya-rytmen

Norunn Rød Markhus bur i Fusa, og arbeider med trusopplæring for born

LOKAL ARBEIDSGRUPPE: Benjamin

Bjørnsen Anda (t.v.), Norunn Rød Markhus og Arve Kjell Uthaug utgjør arbeidsgruppa i Frimodig kyrkje i Bjørgvin.

Akasia

- verdier for generasjoner

Akasia har lang erfaring med gravstell og våre dyktige gartnere steller i dag vel 8000 graver på 27 gravplasser i Bergen.

Vi tilbyr et stort utvalg av stellavtaler og spesialtilpassede avtaler etter ditt behov.

Dersom du signerer helårs stellavtale med oss for 2018, tilbyr vi gratis lyng i år. Pris: Kun kr 1990. Bestillingsfrist: 15. september.

Kontakt oss: 55 59 39 00 - gravstell@akasia.no

ig kyrkje i Bjørgvin

og unge i den lokale kyrkjelyden. Men det er ikkje lenge sidan ho og mannen og dei fem borna deira kom heim att etter tre månader på familiebibelskule i Kenya.

– Tek du med deg nokon impulsar frå afrikansk kyrkjeliv heim til Fusa?

– Å ja! Kenyanarane er spontane og frimodige og veldig opptekne av å vitna om kva Jesus har gjort for dei og kva Han gjer for dei kvar dag. Dei trur på at ingenting er umogleg for Gud, seier ho.

– Det treng me å leva for og tru som Guds folk. Ofte avgrensar me Gud, vert mismodige over konflikhtar, oppslutnad, økonomi og slikt. Men me lever jo med ein himmel over livet; afrikanarane har kanskje ikkje pengar å gje, men dei gjev seg sjølv og sitt liv til teneste for Gud og menneske. Det er fantastisk å sjå.

Markhus tykkjer at opphaldet på bibelskule i Kenya var ei investering i livet og trua for heile familien.

– Og så saknar eg dansen og songen. I Kenya lovsyng alle med den stemma dei har!

Evangeliet

– Kyrkjemøtet har sidestilt to motstridande syn på ekteskapet. Korleis blir dette for deg og andre som jobbar i Den norske kyrkja med å formidla kristen tru til ungdommar?

– Dette er ikkje eit lite etisk spørsmål, men rokkar med forståinga av evangeliet, av nåden. Me må frimodig forkynna den dyre nåden til ungdommane våre – den dyre nåden som kosta Jesus livet, som fordømmer synda men som rettferdiggjer syndaren, og som kallar oss til eit liv i tru og etterfylging av den levande Jesus Kristus ved hjelp av Den heilage ande, seier Markhus.

– Vi lengtar etter at det gamle evangeliet og den opne kyrkja skal gå hand i hand, legg Arve Kjell Uthaug til.

Han er vanleg kyrkjemedlem i Meland nord for Bergen, og fortel at det gjekk nokre år før han sjølv vart skikkeleg glad i gudstenestene og Den norske kyrkja.

– No er eg det, slår han fast.

– Samstundes opplever eg at vi som kyrkje på mange måtar er svak, og at mange piler peikar nedover. Det ligg inga spirekraft i å vera utydeleg og inngå kompromiss i strid med evangeliet. Vi treng ei frimodig forkynning av det evangeliet fiskarane frå Galilea tok imot og gav vidare.

Arrangement

Frimodig Kyrkje Bjørgvin har planar om å få til månadlege samlingar.

– Det er viktig for eit fellesskap å møtast og å sjå til kvarandre. Vi ønskjer å

satsa på ei veksling mellom kveldsgudstenester og temasamlingar. Dette fordi vi vil samlast om det viktigaste, som er Jesus sjølv, og møta han i bøn og lovsong, der han møter oss i sitt ord og ved sitt bord, seier Anda.

Tanken med temasamlingane er å auka kunnskap om aktuelle tema for disippellivet. Dei arbeider ellers med å få til eit seminar med tematikk knytt til trusopplæring og undervisning i løpet av våren 2019.

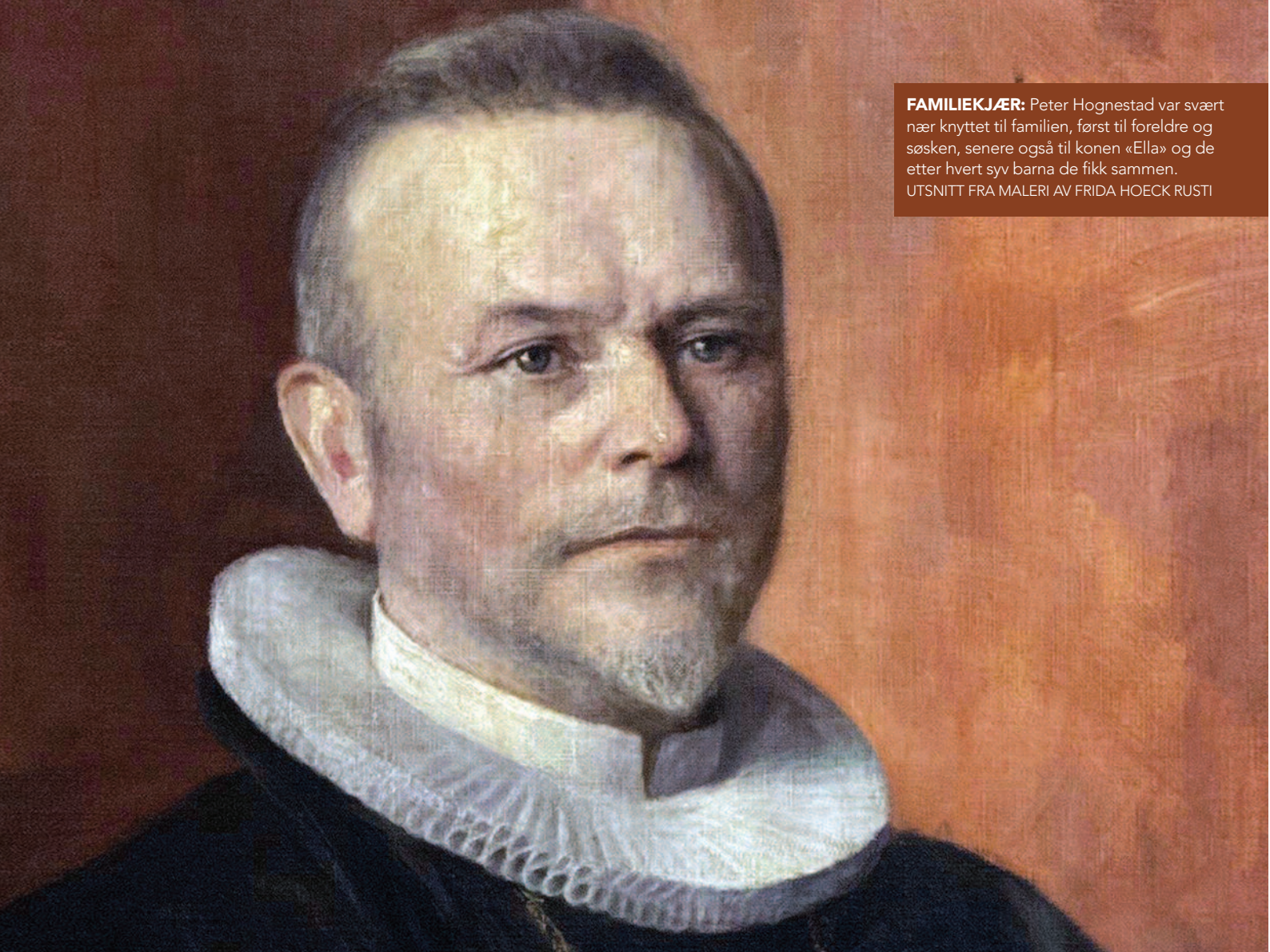
– Her ønskjer vi å ta opp fleire utfordringar vi som står i kyrkjeleg teneste, har i møte med til dømes korleis vi forkynner og underviser klassisk kristen tru i både etiske og andre spørsmål i vår tid.

Anda understrekar at alle samlingar er opne for alle, men at dei fleste av dei av praktiske grunnar blir lagt til Bergen.

– Heile tanken med Frimodig kyrkje er å vera med å byggja innifrå, ikkje stå på utsida og kritisera. Og så treng ein ikkje vera spesielt frimodig som type for å vera med. Det er nok å ønskja å ta steg i rett retning, avsluttar Uthaug. ●

Frimodig kyrkje på landsplan har heimesidene www.frimodigkirke.no.

FAMILIEKJÆR: Peter Hognestad var svært nær knyttet til familien, først til foreldre og søsken, senere også til konen «Ella» og de etter hvert syv barna de fikk sammen.
UTSNITT FRA MALERI AV FRIDA HOECK RUSTI

Bondesønnen som ble **biskop** i **Bjørgvin**

Peter Hognestad var lærer, skribent, forsker, oversetter – og forkjemper for de sakene han engasjerte seg i (målsak, avholdssak, ungdomsarbeid, folkeopplysning og økumenikk), i tillegg til det aller viktigste, som var prestegjeringen. Fra 1916 til han døde i 1931 var han en avholdt biskop i Bjørgvin.

«I Bergen kom det, naturligvis, også innlegg i avisen om hans uforståelige mål på prekestolen.»

TEKST: Lise McKinnon

Det var da jeg skulle skrive noe om Elias Blix og hentet frem min lille Nynorsk salmebok – hvor jeg tok som en selvfølge at navnet hans måtte stå blant redaktørene (Blix døde flere tiår før Nynorsk salmebok kom ut, så mye burde jeg visst) – at jeg la merke til navnet Peter Hognestad for første gang.

Boken hadde tre redaktører: Bernt Støylen, Anders Hovden og Peter Hognestad. Støylen og Hovden var kjente navn for meg, og de hadde begge en drøy halvside hver i forfatterregisteret over egne og oversatte salmer. Ved Hognestads navn var det bare åtte salmenumre, alle oversettelser.

Lovord fra Pollestad

Hvem var så denne mannen med så liten egen dikterisk produksjon? Svaret på det kom i Dag og Tid 18. november 2016 med Kjell Arild Pollestadts bokanmeldelse av Per Halses «Peter Hognestad. Språkstrid og heilag fred». Pater Pollestad, som aldri pleier å være redd for å svinge svøpen over sine lutherske kolleger, var så full av lovord både over bokens forfatter og den han skrev om, at turen måtte gå til nærmeste bokhandel for å skaffe et eksemplar.

«Per Halse legg alt til rette slik at lesaren sjølv kan verta slegen, ikkje berre av Hognestads lysande intelligens, men av hans varme, menneskelege klokskap. Dette er ein sjeldsynt kombinasjon» skriver Pollestad. Han har helt rett. Halses egen klokskap og varme for den biograferte kommer frem i et velformulert språk.

I tillegg får den som ikke er ensidig opptatt av teologen Hognestad en detaljert fremstilling av en spennende og uhyre viktig epoke i Norges historie, en periode da vi skulle vakle og famle oss frem til å bli en selvstendig nasjon igjen etter 1814. En mengde navn og hendelser som virret forbi gjennom under- tegnedes skoletid falt på plass under lesingen.

«Ser ein bort frå Aasen, Garborg og Blix, har knapt nokon hatt meir å seia for målreisinga i landet (...) han har det meste av æra for at me fekk ein nynorsk bibel, som litterært sett er den beste som hittil er komen på norsk. Han sette om alterboka til eit meisterleg språk og var den fyrste som heldt

høymesse på nynorsk i hovudstaden» fortsetter Pollestad, som videre hevder at de salmene Hognestad oversatte er bedre enn originalene. Det siste burde ikke forundre noen; av de åtte som stod i Nynorsk salmebok er fem blitt med videre inn i vår nyeste salmebok – og hører vel til de mest kjente og brukte: *Det hev ei rose sprunge, Fager kveldsol smiler, Å, ver hjå meg, Lei, milde ljøs og Så tak då mine hender.*

Bondestudent i Christiania

Mannen som her har fått så rosende omtale ble født på Jæren 12. november 1866, og han understreket hele livet med stolthet at han var bondesønn. Lars Oftedal beskrev faren hans, Hans Eivindson, som «en begavet Taler med klar Røst og en god Sanger», dermed sett på som et godt skolemesteremne, men han valgte å være bonde; i to omganger var han ordfører. Fem av de seks barna han og konen Tabitha fikk, vokste opp. Eivind, odelsgutten, overtok med tiden gården, var aktiv i kristelig lagsarbeid, næringsorganisasjoner og i politikken, og ble både stortingsmann og ordfører.

Peter, midt i flokken, viste tidlig gode evner, og fikk hjelp til høyere utdanning – først gymnas på Kongsgård i Stavanger, deretter ble det den mangeårig tradisjonelle tilværelsen som bondestudent i hovedstaden med målet å bli prest, noe både han selv og foreldrene ønsket. En venn av Peter beskrev Hognestadhjemmet slik: «(Der) rådde gudlegdom og kjærleik, men ikkje trongsyn. Alle der hadde sans for alt vent i naturen, for alt fint i mannalivet, for kunst, litteratur og musikk, for nasjonal rørsle og anna».

Disse interessene kommer til uttrykk i de mange brevene Peter skrev hjem i studieårene, særlig lot det til å være mange musikalske fristelser. Høsten 1889 uttrykte den ellers svært nøysomme studenten seg slik til broren Hans: «Freistad segjer eg, for tom var pengepungen, men konsertane ropa gong på gong: 'Kom her med 1 krone, med 1 ½ krone, so skal du få høyra nokot som du aldri hev høyrt!'. Fyrst var det pariserkoret som skulle ha konsert, dei måtte eg høyra um aldri det. So kom Edv. Grieg med ein konsert med musikk berre av seg sjølv, deriblandt tonar til dikt av Vinje. Trur du eg kunne stå imot slikt?» Og så kom

enda en fristelse: «*Nei Per, Landkjenn- ing må du høyra um du so skal svelta ei vika for umakjen*».

Fritænkeriet hærjer som en Farsot

Men det var viktigere ting som gjaldt for en teologistudent i de årene: «*Bylgja av fritenking og kyrkjekritikk kom med overrumplande kraft på det teologiske miljøet*», skriver Per Halse. Bjørnstjerne Bjørnson hyllet Darwins evolusjonslære i diktet Salme II, og i Gjengangere lar Ibsen fru Alving si, etter å ha sett nærmere på prestens lære: «*Jeg ville bare pille ved en eneste knude; men da jeg havde fått den løst, så raknede det op alt sammen. Og så skønte jeg at det var maskinsøm*».

Chr. Bruun (se faktaboks) meldte at «*Fritænkeriet hærjer som en Farsot inden den studerende Ungdom og inden den dannede Ungdom overhovedet; snart griber det vel den udannede med*». Men Bruun ønsket i hvert fall en frisinnet kristendom i motsetning til de høykirkelige og konservative, som også blant annet var mot allmenn stemmerett.

Peter Hognestad og hans medstudenter var heldige. Den nye professoren i dogmatikk ved Universitetet, Fredrik Petersen, som i 1875 hadde overtatt etter Gisle Johnson, var en mann som mente at kunnskap og opplysning ikke stod i motsetning til kristendom. De kristne skulle nettopp følge utviklingen med sympati. Motstanderne mente derimot at tilhengerne av det radikale parti var kristendommens fiender, og venstresidens organ Dagbladet, Verdens Gang og Fedraheimen kalte de «*vort folks Yndlingslektüre*»; tydeligvis noe den ikke burde være.

Høymesse på nynorsk

Siden målsaken også ble forbundet med de unge og radikale, og det folkelige målet ikke var fint nok til kirkebruk, så er det ikke rart at Pollestad nevner Hognestads første nynorske høymesse i hovedstaden med blant bragdene i hans karriere.

Bølgene gikk minst like høyt når det gjaldt målsak som når det gjaldt politikk. Der stod Peter Hognestad støtt, men samtidig rolig uten å bruke polemisk språk. Det var sikkert av den grunn han oppnådde så mye på det feltet. Han tok avstand fra at Bjørnson hadde kalt Ivar Aasen «tusset og almueaktig», >>

Fakta: Peter Hognestad

• Jærbuen Peter Hognestad (1866-1931) var biskop i Bjørgvin fra 1916 til 1931, etter at han hadde vært styrer ved Notodden lærer-

skole, bygdeungdomsprest i Kristiania og lærer ved Menighetsfakultetet.

• Sammen med Anders Hovden og Bernt Støylen gav han i 1925 ut Nynorsk salmebok, der han selv stod for folkekjære gjendiktinger

som *Det hev ei rosa sprunge* og *Fager kveldsol smiler*.

• Hognestad var også hovedredaktør for den første hele Bibelen på landsmål, Studentmållagets «Fyrebilsbibel» fra 1921.

• På palmesøndag i 1901 holdt

han den første høymesseprekenen på nynorsk i Johanneskirken i Oslo, og i 1903 ble han tilsatt som stiftskapellan med særlig ansvar for bygdeungdom i byen og for å holde gudstenester på landsmål.

og han lot seg ikke provosere av pressens angrep på bruk av nynorsk i hovedstaden. Da han ble spurt om å bli lærer på det nyopprettete Menighetsfakultetet i 1907, så svarte han skriftlig ja på den betingelse at han fikk undervise på landsmålet.

Å gi en oversikt over Peter Hognestads begivenhetsrike liv og mangfoldige aktiviteter er selvfølgelig ikke mulig her. Han var lærer, skribent, forsker, oversetter – og forkjemper for de sakene han engasjerte seg i (målsak, avholdssak, ungdomsarbeid, folkeopplysning og økumenikk), i tillegg til det aller viktigste, som var prestegjeringen.

Redaktør for Nynorsk salmebok

Fra 1916 til han døde i 1931 var han en avholdt og hardtarbeidende biskop i Bjørgvin bispedømme. I Bergen kom det, naturligvis, også innlegg i avisen om hans uforståelige mål på prekestolen. Hele livet var han svært nær knyttet til familien, først til foreldre og søsken, senere også til konen Gabrielle

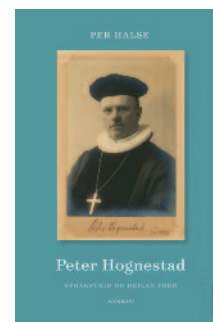
«Ella» Dorteia Hognestad (f. Aasland) og de etter hvert syv barna de fikk. Han og Ella skapte det Halse kaller en «kulturopen heim».

Siden dette begynte med noe som stod hans hjerte nær, «Nynorsk salmebok for kyrkja og heim og skule», som ble autorisert på slutten av året 1925, så la det rundes av med Hognestads egen beskrivelse av et møte mellom de tre redaktørene hjemme hos formannen biskop Støylen i Kristiansand:

«Naar det galdt aa umsetja gamle klassiske salmar og faa deim til aa syngja paa nynorsk, daa for dei ofte mange gonger att og fram, serleg millom Hovden og Støylen. Naar me so kom saman, las me salme for salme høgt, og gjorde dei brigde som me totte laut til. Paa den maateen hev me fare igjenom salmane saman 2-3 gonger. Det var rart med den lesingi. Me las etter tur, og me akta paa som skulegutar, at me vilde hava den tur me hadde rett til. For det var so gildt aa

EN GOD BOK:

Unn deg en stor leseglede med Per Halses biografi om Peter Hognestad, der forfatterens egen klokskap og varme for den biograferte kommer frem i et vel-formulert språk.

faa taka i munnen nynorsken i si høgste og mest adelege form og kjenna korleis formi sveipte seg mjukt um det høgste og djupaste innhald ... Stundom kunne innhaldet taka oss so at 'hjarta skalv og taara rann', og røysti døyvdest hjaa den som las». ●

KILDER: Wikipedia, Store norske leksikon (snl.no), Presteforeningen (prest.no), Per Halse: «Peter Hognestad. Språkstrid og heilag fred» (Samlaget 2016), Norsk biografisk leksikon (Kunnskapsforlaget 1999-2005), diverse salmebokutgaver.

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om gudstjenester i Fana Prosti.

E-post: sylvi@fanaposten.no

Advokatfirmaet Vegard Austgulen AS

• Arv/gaver • Familie • Ektepakter
• Samliv • Kontrakter • Kjøp/salg

15 prosent rabatt til nye klienter fra søndre bydel, der jeg vokste opp! Hjemmebesøk mulig.

Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen
Telefon: 55 70 63 64 - 924 59 483
E-post: vegard.austgulen@advokathus1.no

www.byadvokaten.net

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

www.abbedissen.no

Sommerlandet

Ord og tonar om sorg, håp og trøyst

Musikkversjonen av Eyvind Skeie si bok «Sommerlandet»
er ein stille meditasjon over sorga sine mange sider.

Konserten er opplesing av boka i ein vev av vakre songar og musikk.
Temaet er sorg og sorgreaksjon, og verket grip både publikum og utøvarar sterkt.

Tekstane er skrivne av Eyvind Skeie, melodiane er komponert av Galib Mammadov
og arrangert av Tord Gustavsen.

Bergen domkirke - laurdag 10. nov. kl 18.00
Skjold kirke - søndag 11. nov kl 18.00

Solist:
Anne Cathrine Eiken

Hardangerkoret

Dirigent:
Per Oddvar «Prots» Hildre

Forteljar: Merethe Gauden
Piano: Per Arild Skorgen
Perkusjon/trompet: Arild B. Nielsen
Kontrabass: Ole Amund Gjersvik

Billetter på Ticketco.no eller kontant og Vipps ved inngang.

Pris kr 250, studentpris kr 100,-

WWW.HARDANGERKORET.NO

FLAATA★ACKLES★BUSK

“Konserten kunne vekke døde til live igjen!”
BRØNNØYSUND AVIS

“Kinderegg”
HARSTAD TIDENDE

IN MEMORY OF
ELVIS
Gospel

“Mesterlig”

TELEMARKSAVISA

“Sendte en fullsatt kyrkje til himmels”
SOGN AVIS

“Publikum ble grepet til tårer”
NTB

“Halleluja, for en trio”
TIDENS KRAV

“Trampekapp og stående ovasjon”
VARDEN

“Skapte sørstatsstemning”
DRAMMENS TIDENDE

“Episk gospel”
PORSGRUNN DAGBLAD

“Magisk!”
KRAGERØ BLAD

“Elvis ville vært stolt av de de presterte!”
AVISEN AGDER

“Imponerer!”
NAMDALSAVISA

“En kjempeopplevelse!”
BLADET VESTERÅLEN

“Dette var sjukt bra!”
BØ BLAD

“Imponerte publikum!”
FJORDENES TIDENE

“Dette var fantastisk!”
VIKEBLADET

“Ga gåsehud”
OPP (OPPDAL)

“Av ypperste musikalske kvalitet”
INDRE AKERSHUS BLAD

ETTER 45 KONSERTER FORTSETTER SUKSESSEN!

MED TERTNESKORET

STORETVEIT KIRKE, BERGEN • LØRDAG 3. NOVEMBER KL 19:00

BILLETTER : TICKETMASTER.NO TLF 815 33 133

[f /elvisturne/](https://www.facebook.com/elvisturne/)

VI TRENG FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg?
Kvart år svarar vi samla kring 200 000 samtaler via telefon og internett, likevel er det ein av tre som ikkje får svar.

Les meir og meld di interesse på
kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.

LIVSLØP

Vokalensemblet mMokkat presenterer sanger om livet, døden og kjærligheten

Foto: Eirik Sverdrup

Storetveit kirke
lørdag 29.09.18 kl 18.00.

Gratis inngang. Kollekt ved utgangen til hjelpearbeidet i Nyenga, Uganda.

Arr: Storetveit menighet

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP
POLDEN

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge Polden

Espen Polden

Heine Polden

Cathrine Polden Misje

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. SOTRA
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

FANA & FYLLINGSDALEN
BEGRAVELSESBYRÅ AS

**Et byrå for hele
Bergen og omegn**

Døgntelefon 55 13 40 04
Vi har lang erfaring og rimeligere priser.

www.ff-begravelsebyraa.no

Formiddagstreff i Skjold kirke

**Vi møtes annenhver torsdag (i ulike uker)
kl. 12 - 14. På treffene har vi ulike temaer,
andakt, allsang og smørelunsj. Pris kr. 50.**

- 13. september: «De glade 50-årene i bilde, tekst og tone» v/ Arne Brekke.
 - 27. september: Fredrik Elholm synger og spiller.
 - 11. oktober: Utlodning. Ta gjerne med en gevinst.
 - 25. oktober: «Sangtimen» v/Rune Alver og Eilif B. Løtveit fra Bergens kulturelle spaserstokk.
 - 8. november: «Aasmund O. Vinje - 200 år» v/Idar Stegane
 - 22. november: Jo Gjerstad forteller om Fløybanen.
 - 6. desember: Adventsmøte, avslutning i kirkerommet. Skjold kirkekor deltar.
- Arrangementene støttes av Bergen kommune. ●*

22. november besøker lokalhistoriker og forfatter Jo Gjerstad formiddagstreffet. Tema for foredraget er Fløybanen.

Produktene er av høy kvalitet

- Dusj/toalettsåpe u/parabener eller parfyme
- Multivask
- Bil- og båtvask m/voks
- Vindusspylervæske høykonsentrat 1,5 liter
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
55 59 71 12
skjold.menighet@bergen.kirken.no

**Sokneprest Harald
Pedersen Fylling**
934 89 365
hf292@kirken.no

**Kapellan
Marte Håberg Ottesen**
55 59 71 13
mo878@kirken.no

**Administrasjonsleder
Marita Børve**
55 59 71 12
mb598@kirken.no
Kontordager: Man. - tors.

**Kateket (vikar)
Margrete Stordal**
55 59 71 11
ms488@kirken.no

**Menighetspedagog
Janne Torvestad**
55 59 71 17
jt953@kirken.no

**Diakon
Kjerstin-Marie Vereide**
55 59 71 15
kv587@kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder
Arb.: 55 59 71 16
Prv.: 412 05 127
gb454@kirken.no

**Kirketjenervikar
Simen A. Taranrød**
55 59 71 18
st678@kirken.no

**Menighetsrådsleder
Eiel Holten**
906 02 464
eiel.holten@gmail.com

Kirkens konti

Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)
VIPPS-nummer: 10649

Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889

Konfirmantarbeid:
3418. 20.00436

Aktiviteter i menigheten

Skjold kirkekor
Skjold kirke, tirsdag i par-uker
kl. 12.30 - 14.00. Kontakter:
Kåre Bergesen, 415 52 170
Helga Bjørkliås, 55 13 06 84 -
926 63 776

Cantus

Skjold kirke - tirsdager
19.45-22.00.
Guro Rotevatn Buder
Arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor

Skjold kirke, torsdager fra kl. 17.
Leder: Ingrid Langeland
Olderbakk 916 13 637
ingrid.langeland.olderbakk@gmail.com
www.sbkor.no

Formiddagstreff

Annenhver torsdag i ulike
uker - kl. 12.00-14.00.
Kontaktperson: Kjerstin-Marie
Vereide, 55 59 71 15

10-kaffen

Annenhver torsdag i like
uker - kl. 10.00-12.00.
Kontaktperson: Arne Brekke
483 83 892

Nordås KFUM-speidegruppe:

(gutter) Onsdager - Skjold
kirke/Smøråsfjellet.
Kontaktperson: Eivind
Bjørndal 40 24 67 21
eivind@bjorndal.de

Steinsvik 1 - KFUK-speidere

(jenter) Tirsdager - Skjold kirke
Kontaktperson: Karen Velure
gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans

Mandager kl. 10.30 - 12.00.
Kontaktperson: Brith Sjong
911 48 221

Trim

Onsdager kl. 11.00-12.30.
Kontaktperson: Astrid Teigen
450 25 103

Skjold kirkelag

Kontaktpersoner Berit
Ådland 977 51 344 og
Gerd Dale
tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole

Janne Torvestad
55 59 71 17 -
jt953@kirken.no

Internett/ menighetsblad

Ansvarlig utgiver:
Menighetsrådet.

Redaktør, menighetsblad

Maria Børve
55 59 71 12
mb598@kirken.no

Nettpublisering:

Bjørn Selfors,
bselfors@broadpark.no

Mellom 0 og 12 år? **SE HER!**

Babysang

Velkommen til Babysang i kirkekjelleren tirsdager kl. 12.30 (ikke i høstferie). For deg som har barn mellom 0-1 år. Det går helt fint å begynne underveis i semesteret. Vi har en sangstund, og etterpå er det mulig å sitte igjen og prate med andre mødre og fedre i nærmiljøet. 6/11 kl. 12 synger vi på Skjoldtunet sykehjem.

4-årsklubb og familiegudstjeneste

Alle 4-åringer født juli - des 2014 blir i høst invitert til 4-årsklubb og familiegudstjeneste. (De som ikke fikk det med seg i vår, er velkommen i høst). Det gjenstår en klubbsamling tirsdag 26/9 i kirkekjelleren kl. 17.30 - 18.30. I tillegg inviteres 4-åringene til Knøttesang på Familiedag. Utdeling av bok til 4-åringene på familiegudstj. søndag 23/9 kl. 11. *Påmelding.

Søndagsskolen

Velkommen til vår sprell levende søndagsskole! Vi synger sammen, blir kjent med spennende og fine bibelfortellinger, noen ganger lager vi noe fint og vi spiser noe godt. Barna registreres i våpenhuset fram til kl. 11. Vi blir med på første del av gudstjenesten, så går vi sammen ned i kirkekjelleren. Se eget program i bladet for datoer.

Søråshøgda barnekor

Søråshøgda barnekor har øvelser hver torsdag i fire ulike grupper kl. 17.30 til 19.30 i Skjold kirke. For mer informasjon og plan for høsten, se hjemmesiden www.sbkor.no

Speider

Vil du bli speider? Steinsvik KFUK-KFUM (jenter) og Nordås KFUK-KFUM (gutter) har plass til flere speidere! Steinsvik jentespeider: facebook.com/steinsvikspeiderne
Nordås guttespeider: nordaas.kmspeider.no

Lys Våken

For deg som går i 6. klasse lørdag 10/11 - søndag 11/11! Mer info kommer på Facebook og hjemmesiden.

Hilsen fra menighetspedagog Janne Torvestad: jt953@kirken.no - 55 59 71 17

Følg gjerne med på www.skjoldmenighet.no og følg Skjold kirke på Facebook.

*Invitasjon og informasjon om påmelding kommer i posten til de som er døpte i eller tilhørende til Skjold menighet. Et barn blir automatisk tilhørende Den norske kirke når minst en av foreldrene er medlem. Vi sender ut invitasjoner til alle døpte og tilhørende vi har i vårt medlemsregister. Andre er også velkomne! Ta gjerne kontakt dersom du eller noen du kjenner ikke har fått invitasjon og ønsker mer informasjon.

Ny kirketjenerdomsarbeider

Denne høsten får vi to nye ansatte i menigheten. skal jobbe 50 prosent som kirketjener og Hege jobbe 20 prosent som ungdomsarbeider.

TEKST: Marte Håberg Ottesen

Både Simen og Hege har bakgrunn fra barne- og ungdomsarbeid i kirken. Simen er vokst opp på Landås og var med i Landås kirke i oppveksten, både som deltager og som ungdomsleder for konfirmanter og i juniorklubb. Hege, som for tiden holder på med en bachelor i tegnspråk og tolking, er vokst opp i Asker hvor hun har gått gradene i Asker menighet fra førsteårsleder og helt opp til ansatt med oppgaver som lederkurs og konfirmasjonsleir. De siste årene har hun vært frivillig i St. Jakob kirke i Bergen hvor hun har jobbet med konfirmanter og ungdomsklubb. Hun var også en ivrig tensinger hele ungdomstiden og toppet dette med et år på Ten Sing Norway.

Simen kommer til å jobbe i Skjold kirke hver onsdag og fredag og noen helger. Han forteller at han gleder seg til å treffe folk

og til å være med å legge til rette for fine gudstjenester. Han legger til at han synes at Skjold virker som en fin og aktiv kirke med mye forskjellig som skjer.

Hege kommer blant annet til å være med på lederkurs, lederforum (samlinger for ungdomslederne i menigheten), konfirmantarbeid, overnattingstur med ungdomslederne og Skjoldstock. På spørsmål om hva hun tenker er viktig i møte med ungdom i 2018, svarer hun at det er viktig å møte ungdommene der de er. «Det er lett å umiddelbart tenke at da må vi snakke om sosiale medier og slike ting men jeg tror det er viktig å stoppe opp og høre etter for å vite nøyaktig hva ungdommene bryr seg om i 2018. Tiden endrer seg så fort at det er lett å anta i stedet for å spørre.»

Hun legger til at hun synes at det er så mange flotte ungdommer som har så mye godt å komme med at hun ofte lærer mer om seg selv og mer om

Strikkecafé

Velkommen til stikkecafé i peisestuen for som synes det vil være hyggelig å treffes til håndarbeid og prat.

Du kan ta med eget strikketøy eller gå igang med noen stilige engler til julemessen. Vi viser modeller og enkel oppskrift som alle kan få til:) Ta gjerne med tykt ullgarn i hvitt eller

offwhite (restegarn er helt topp) og tykke pinner gjerne str. 10-14.

Når det gjelder servering gjør vi det enkelt: Vi koker kaffe og te.

De som vil bidra med noe å bite i tar med med, så avtaler vi etterhvert. Vi håper på denne måten å

og ung- i Skjold

**Simen Andreas Taranrød (23)
Cathrine Kristensen (27) skal**

hvordan verden er i dag ved å jobbe med ungdom.

– **Hva tar du med deg av erfaringer fra andre steder du har jobbet med ungdom, Hege?**

– At alle ungdommer er ulike! Det er så lett å tenke at konfirmanter er konfirmanter og ungdom er ungdom, men det finnes jo så mange ulike personligheter og identiteter! Derfor er det viktig å lytte og være tilstede. Jeg tror også det er viktig å ikke anta at alle vet alt om kirken og at det er helt ok! Vi har alle ulike erfaringer og etter min mening gjør det bare at vi kan få det spennende sammen som en gruppe hvor alle bidrar med sitt!

Når Simen og Hege ikke skal være på jobb i kirken er begge glad i å være sammen med vennene sine og å gå på turer. Hege har til og med som mål å nå alle de syv fjellene i løpet av året. (Og nå som det står på trykk har hun vel egentlig ikke så mye valg!)

Vi gleder oss til å ha med Simen og Hege i arbeidet i Skjold kirke og håper at folk tar godt imot dem! ●

UNGDOMSARBEIDER: Hege Cathrine Kristensen.

KIRKETJENER: Simen Andreas Taranrød

Grønn offensiv!

Nå er Skjold menighet i ferd med å bli «grønn menighet».

Vi vil rette oppmerksomheten mot miljø, klima, forbruk og rettferdighet. Å ta vare på skaperverket er ikke bare for spesielt interesserte, men noe vi alle kan ta del i! Å være grønn menighet er en konkret måte å ta Guds kall om ansvaret for skaperverket og vår neste på alvor. Det tar ikke nødvendigvis mye tid og ressurser, men kan bidra til fellesskap på tvers av generasjoner og i alle deler av menighetslivet.

Staben og menighetsrådet er tent på idéen. Nå skal det utarbeides en handlingsplan for vår grønne menighet. Synes du at dette høres spennende ut og har lyst til å engasjere deg på en eller annen måte, så tar du kontakt med diakon Kjerstin-Marie Vereide på tlf. 55 59 71 15 eller E-post: kv587@kirken.no ●

etablere et åpent forum der vi kan skape noe sammen.

I starten gjør vi en innsats for julemessen, men vi vil gjerne ta imot innspill fra de som kommer i fortsettelsen. Har du gode ideer ta dem med. Vi kan kanskje mer enn å strikke!

Høstens datoer (kl. 18.30 - ca kl 21).

• Onsdag 12. september • Onsdag 26. september • Onsdag 17. oktober • Onsdag 31. oktober • Onsdag 14. november.

Initiativtakere: Grethe Hansen, 97724051 og Tove Brekke, 93493666 ●

Ny mulighet for Prosjektkor – dette kan DU ikke gå glipp av !

Helgen 26.-28.oktober er det duket for en fantastisk korhelt sammen med Per Oddvar Hildre (Prots). Repertoaret er en «Himmelsk lapskaus» med ingredienser fra Norden, Sør-Amerika og USA (Sydstatene).

Vi begynner fredag ettermiddag/kveld, bruker mesteparten av lørdagen og en god del av søndagen. Vi avslutter med konsert søndag kl.18:00 -19:00. Pris: kr 400 (700 pr.par)

KOMMER DU ?

Påmelding til:
lisbeth.aulin@hfk.no,
90477749 eller en PM
innen 20.september

Hilsen Kulturutvalget i Skjold Kirke

Menighetskalender

Dåp

Aksel Sørensen Hope
Sandra Fjæra Gerhardsen
Sandra Fjæra Gerhardsen
Nora Hjellevik Solem
Pia Klykken Larsen
Henrik Bakke Gullestad
Emilie Rosberg Ellertsen
Marius Røyrvik Namdal
Ludvig Ellingsen-Joachimsen
Nikolai Stenersen Ingebrigtsen
Oskar Andersen Bjørkbom
Henrik Andersen Bjørkbom
Olina Vikøy Daltveit
Elena Kårstad Brøste
Matilde Ottesen Davidsen
Simon Bialach
Naomi Haugereid
Sara Haugereid
Mikkel Krohn Eide

Vielser

Marit Louise Berg og
Jan Ottar Thomsen

Begravelser

Øyvind Tveit
Astrid Bolette Clausen
Gunnar Eidsvik
Anna Aletta Lemmer Fløystad
Wenche Olsvik
Helga Øvrebø
Emma Lutentun
Ingvar Malvin Nymark
Kristen Magdalen Otteraaen
Arthur Edvard Ramsvik
Odd Ove Oppedal

Gudstjenester

16. september kl 11.00
Gudstjeneste. Luk 7,11-17. Ved
Marte Håberg Ottesen.

23. september kl 11.00
Gudstjeneste for store og små.
Utdeling av bok til fireåringer.
Matt 8,5-13. Harald P. Fylling.

30. september kl 11.00
Gudstjeneste. Besøk av
Stefanus Aliansen. Cantus
deltar. Søndagsskole. Joh
7,14-17. Fylling.

7. oktober kl 11.00
Gudstjeneste. Mark 10,2-9.
Skjold kirkekor deltar.
Ottesen.

14. oktober kl 11.00
Gudstjeneste. ved Luk 16,19-
31. Fylling.

21. oktober kl 11.00
Gudstjeneste for store og små.
Menighetsbarnehagen deltar.
Ordsp 6,20-23a. Ottesen.

28. oktober kl 11.00
Gudstjeneste. Søndagsskole.
Luk 18,9-14. Ottesen.

4. november kl 11.00
Gudstjeneste. Allehelgensdag.
Cantus og messingblåsere
deltar. Matt 5,13-16. Fylling.

11. november kl 11.00
Gudstjeneste for store og små.
11-åringer fra Lys Våken deltar.
Matt 14,22-34. Fylling.

18. november kl 11.00
Gudstjeneste. Søndagsskole.
Joh 9,1-7.35b-38. Ottesen.

25. november kl 11.00
Gudstjeneste. Matt 25,1-13.
Fylling.

2. desember kl 17.00
Gudstjeneste. Lysmesse. Matt
21,10-17. Konfirmanter og
speiderne deltar. Ottesen.

Kirkeskyss i Skjold

Enkeltpersoner tilbyr allerede
skyss til gudstjenester og ulike
arrangementer i kirken. Kan
du tenke deg å gjøre tjeneste
som sjåfør til gudstjenester
eller andre arrangementer i
Skjold? Eller kanskje du har
spørsmål eller synspunkter?
Kontakt da diakon Kjerstin-
Marie Vereide, 55 59 71 15 -
kv587@kirken.no

Seminar

Lørdag 29. september
kl. 12 - 14, Ytrebygda kirke,
Blomsterdalen: Møte med
koptisk kristen tro og praksis
i Egypt. «Misjon er å utveksle
det beste fra to kulturer».
Se hjemmeside for mer
info om påmelding.

Fredagskafé med Krydder

Nye og gamle Fredagskafé-gjester ønskes velkommen!

Fredagskafékveldene er i
peisestuen i Skjold kirke og
starter ca kl 19.30 med felles
kveldsmåltid. Alle voksne er
velkommen!

Høstens program:

• 14. sept: Vi blir bedre kjent
med Harald P. Fylling, den
nye sognepresten i Skjold
menighet.

• 19. okt: «Tannhelsearbeid
blant fattige på Filippinene,
Dental Mission». Vi får besøk
av Ottar og Ingrid Foss som
sammen med Tom og Solfrid

Bagaas vil fortelle oss om
dette arbeidet og sine opplev-
elser fra turene til Filippinene.

• 16. nov: – Tema kommer

Alle som kommer på Fre-
dagskaféen, tar med én sort
pålegg til et felles matbord og
kr 30 til fellesutgiftene, så
serveres det godt brød, varm
og kald drikke.

Det er rikelig tid til prat og
god musikk i hyggelige om-
givelser. Det hele avsluttes
med en samling med Ord før
helgen inne i kirkerommet.

**Bli med på Familiedag i
Skjold kirke annenhver
onsdag kl. 16-18!**

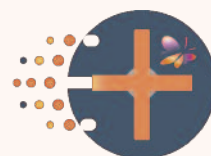
Middag for hele familien,
aktiviteter for barna, kaffe
og prat for de voksne. Pølser i
brød: 10 kr (kl. 16-16.50).

AKTIVITETER KL. 17-18:

- Knøttesang: 1-5 år.
- Onsdags-klubben: 1. - 4.
klasse.
- Tweens-klubben: 5. - 7.
klasse.

KAFÉKROKEN

- Kaffe og prat for de voksne.

FAMILIEDAG
SKJOLD MENIGHET

- Lekekrok for de aller minste.

HØSTENS DATOER:

- 19. september
- 3. oktober
- 31. oktober
- 14. november
- 28. november

2. september **30. september** **28. oktober**
18. november **9. desember**

Registrering i våpenhuset fra kl. 10.45-11.00.

Vi er med på første del av gudstjenesten, og går samlet
ned i kjelleren etter at dåpen er ferdig. De gangene det ikke er
søndagsskole er det gjerne familiegudstjenester.

www.skjoldmenighet.no

SØNDAGSSKOLEN
Jesus til barna